

GUTENBERG

Utgifven af Typografernes förening i Helsingfors ♦ Helsingin Kirjainpainajain yhdistyksen ulosantama

Helsingissä, Päivälehdten kirjapainossa, 1896

IV ärg.
N:o 7 * 1896
IV vuosik.

Prenumerationspris: — Tilaushinta:
Helt år . . . . . } 4 m.
Koko vuosikerta . . . . . }
Postportot tillkommer — Postmaksut
tulevat lisäksi

Redaktion: — Toimitus:
F. F. W. Ahlroos — K. Hoimela
(Ansvarig — Vastaava)

Annonspris: — Ilmoitushinta:
Per petitrad . . . . . } 35 p.
Petiiti-riviltä . . . . . }

April
15
Huhtikuu

Gutenbergin tilausmaksuja

on lähetetty: Kuopiosta O. V. Backmanin kirjap. hra E. Heinon kautta 9:20; Helsingistä Hufvudstadsbladetin kirjap. 10 mk.

A. V. Berg.

I anledning af den senaste maskeraden träffas festbestyrrelsens kassör, fröken Ida Holmlund, å typ. förenings lokal onsdag, torsdag och fredag aftnar kl. 8—9.

Viimeisten naamiaisten johdosta on juhlatoimikunnan rahastonhoitaja neiti Ida Holmlund tavattavissa yhdist huoneistossa keskiviikkona, torstaina ja perjantaina klo 8—9 iltasella.

Kunnollinen ja taitava

Kirjapainon faktori

saa paikan oitis Satakunnan kirjapainossa Porissa. Ehdoton raittius on ensi ehtona. Kirjalliset hakemukset ynnä todistukset ja suositukset lähelettäkööt kahden viikon kuluessa

Satakunnan Kirjakaupalle
Porissa

Till salu.

En begagnad Perforeringsmaskin (24 cm perforerlängd). Har kostadt cirka 200 mk som ny, säljes till Fmk 75. Närmare å Helsingfors Nya Gravyrinrättning et Kautschukstämpelfabrik Mikaelsgatan 1. Telefon 20 89.

Obligatorisk pensions- och sjuk-kassa.

I.

I Gutenbergs senaste nummer tages till tals bildandet af en pensionskassa, för att dess medels ändamålsenligare kunna betrygga arbetarens ålderdom än genom den hittills existerande „Understöds- och pensionsföreningen“, hvilken i allmänhet anses ganska omodärn, och hvars stadgar, till följe af skänkta medel ej torde kunna ändras.

Frågan i sig själf är ej ny, ehuru den ej ännu offentligt tagits till tals. I vårt land vore visst en obligatorisk arbetareunderstöds-kassa en ny, ej ännu hittills existerande, inrättning, men i utlandet har liknande inrättningar redan en längre tid med stor framgång opererat

Så t. ex. i Tyskland, innan en typograf erhåller kondition, förefrågar sig faktorn hos honom huruvida han tillhör den allmänna pensionsinrättningen, eller ej, är svaret jakande och sannsynligheten bestyrkt, kan han i händelse plats å tryk-

keriet, förutsett, förefinnes, blifva sålunda strax antagen, eljes ej, hvarföre han sålunda är tvungen att låta anmäla och inregistrera sig i kassan och sålunda först erhålla kondition. Inbetalningen till kassan är hvarje gång likvidation äger rum å tryckerierna, eller en gång i veckan.

Samma är nu ungefärliga förhållandet hos oss med militiestatens-, äfvensom med civilstatens enke- och pupilkassa. I dessa inrättningar frågas naturligtvis ej efter, om någon person tillträder en befattning i statens tjänst, huruvida han är hågad att tillhöra pensionsinrättningen eller ej, utan innan hans lön utbetalas, är därifrån borttaget centunal afgiften, beräknad efter den klass han tillhör genom sin tjänst. Samma är ännu förhållandet med de pensionsberättigade, hvilka först sedan erhålla sin pension, då äfven därifrån centunalen är afdragen.

En obligatorisk typografisk pensionskassa, vore, på en ungefärligen liknande bas, en sann välsignelse i flere hänseenden, ja den största omhvälfning inom arbetarelagren i vårt land. För att närmare utlägga dessa ögonskenliga fördelar, tycker sig insändaren det vara onödigt att taga i anspråk tidningens tränga utrymme, endast det kan tilläggas, att typografen med detta steg skulle gå en ljus framtid till mötes, och ej, utom allt annat, behöfva tänka på ålderdomen.

Många äro kanske de som härtill vilja invända, vi ha ju flere försäkringsanstalter med de moder-naste villkor, men, arbetare, försäkras eder icke! Statistiken, en liten bit, lånad från vårt grannland Sverige, visar, att det är det dummaste företag en arbetare gör att låta liffförsäkra sig. Den som häremot kunde möjligtvis ha att invända, behöfver inte just tänka mycket efter — jag vill sålunda ej heller häri gå i utläggning, då saken är nog tydlig, och göra för stort anspråk på tidningens utrymme — endast det kan påpekas att de opererande bolagen i Sverige ha sin största vinst i arbetarene då dessa genom en eller annan orsak blifva urståndsatta att fortsätta med premieinbetalningen.

Således ännu: typografer liffförsäkras eder icke! sätten hellre edra penningar i bankinrättningar. (Allt detta, i händelse någon till uppsatsens tidigare del skulle göra antydd invändning, framsagt, som ett afgörande motskäl).

Insändaren till denna uppsats är sålunda i princip för en pensionsinrättning efter ett liknande system Gutenberg tar till orda, men vore därjämte äfven böjd för att ställa kassan ej allenast som en pensionskassa utan äfven som en sjuk-kassa — efter ett tidsenligare system — så t. ex. i Tyskland, om vi igen ta det till föredöme, betalas det ut åt den sjuke från första dagen om han hinner anmäla sig före kl. 12 på dagen, i annat fall blir det från följande dag, hos oss betalas det ut efter fjorton dagar efter inträffat sjukdomsfall, således ganska mörka utsikter att taga sjukdomen emot. Vidare kunde måhända klassprincip äfven i detta fall kunna vara en god sporre. Härmed kan naturligtvis ei åsyftas ett klassystem liknande det staten har i sin klassordning, utan efter hvars och ens inbetalningsförmåga, så att en delägare i kassan sålunda kunde få betala minimibeloppet flerdubbla gånger, under sådana tider som hans ar-

betsinkomst ställer sig gynnsammare för att sedan då sjukdom inställer sig kunna räkna öfverskottsmedlen som kassadelägare i tidsutdrägt sig till godo, detta naturligtvis efter noggranna beräkningar. En liknande, att, då minimibeloppet af inbetalning utgör 5 mk pr månad, delägaren skulle på t. ex. första året inbetala hela summan 1,500 mk, samt då han sedan öfver detta år i fem år tillhört kassan kunna beräknas som full pensions-tagare, duger naturligtvis ej. Ej heller att han efter hela föreslagna tidsperioden, 30 år, först skulle vara helpension berättigad, utan bör afseende noggrant riktas på inbetalningens matematiska värde i förhållande till åren, samt personens ålder. Så t. ex. om delägaren vid cirka 35 år inträder i kassan, och på 15, 10 eller 5 år kan göra inbetalningen undan, samt sedan 5 år däröfver tillhört föreningen, sålunda kan han komma det matematiska värdet ganska nära, och komma nästan upp till full pension.

Noga hänsyn borde äfven tagas till differenserna, så att pensionstagaren ovillkorligen bör utbetala till kassan differensmedlen för erhållande af full pension på bestämd tid.

Detta allt som exempel för att så mycket som möjligt komma saken närmare. Sedan se vi ännu att tiden spelar en stor roll. Så att den som t. ex. på första året betalt allt (antag omöjligt, ehuru som exempel kommer efter erhållande af full pension vid uppnådda 30 år som delägare att på detta sätt bli förfördelad emot den som betalt allt i 25, 20, 15, 10 o. s. v. år, så att om 25 års inbetalningen ställes som gundprincip måste den första genom tid godtgöras och de andra igen på kortare tid pensionsberättigade betala det resterande matematiska värdet i differensstillskott.

Gutenbergs approximativa beräkning i fråga om helpensionsbeloppet, synes ganska förhastad och något på högt taget, inbetalningsbeloppet 1,500 mk under 25 år kan orimligtvis räcka till att efter 30 år utbetala 1,000 mk i pension för hvarje år.

I detta fall kunde dock denna gång just ej vara något vidare att orda.

För erhållande af högre pension borde efter de matematiska resultatet inbetalningsbeloppet ställas högre. Så att dubbel pension kunde utbetalas och dubbel inbetalning i detta hänseende erläggas.

Eller, då normen för full pension enl minimibeloppet är uträknad, belopp å vissa bråkdelar kunna inbetalas för att erhålla utfärdadt pensionsbref till någon högre pensionsklass. Detta, för att göra en möjlighet för den idoge, sparsamme arbetaren att erhålla största möjliga pension som kunde, beroende på inbetalning och tid, vi skall fortsättningsvis kalla det, det matematiska värdet, delas ut i den lägsta helpension 2, 3, 4 o. s. v., och bråkdelar däraf, gånger, för att mera elda hans lust för besparing och sålunda på möjligaste bästa sätt betrygga sin framtid och ålderdom samt att äfven om möjligt kunna ställa sig så, att sluta helt och hållet arbetet, då krafterna småningom börja säga upp och försörja sig med sin pension, hvilken då alltid vore afsedd att gå ut i bråkdelar öfver eller under normen, efter uträknade och i stadgarne antagna matematiska tabeller.

Matkakirjeitä.

III.

Wien, maalisk. 1896.

Aikomuksemme oli jo viime kuussa saada aikaan Wienikirje, vaan kun olemme odottaneet erittäin tärkeitä tilast. tietoja, joita ammattitoverimme siellä lupasivat, täytyi se jättää tuonemmaksi. Näitä tietoja emme ole kuitenkaan, ikävä kyllä, vieläkään saaneet. Kerromme siis mitä tiedämme.

Suurin kirjapaino Wienissä on Valtion kirjapaino, jota kaikissa kalentereissa y. m. oppaisissa erityisenä näkemistä ansaitsevana „merkillisyytenä“ mainitaan. Yleisölle onkin laitos avoinna parituntia viikossa.

No, suurihan se onkin (työväkeä n. 400). Se käsittää kaikkia graafillisen ammatin haaroja, vaan mitään erittäin „merkillistä“ emme voineet siellä löytää. Latoma- ja painosalitkin, joita löytyy monta, ovat pieniä; puhtaus on sentään parempi kuin Wienin muissa painoissa. Työt ovat tavallisia valtion töitä, joten siis niistäkään ei ole mitään erityistä mainittavaa. Valtiopäivien aikana työskentelee siellä myös erityinen *yöväestö*, joten päiväväestöä ei tarvitse kovin paljon ylityöllä rasittaa.

Oppilasolot ovat viime vuosien kuluessa saatu erittäin hyvälle kannalle, josta vielä koko ammatti on paljon hyötyvä.

Oppiaika on 4 vuotta, siis vuoden lyhempi kuin Suomessa. Ensi kolmena vuotena on oppilas pakoitettu käymään ammattikoulussa, joita täällä kaupungin suuruuteen katsoen löytyy useampia. Nämä koulut, joita hallituskin avustaa, ovat iltakouluja ja opetusta annetaan kaikissa ammatille tärkeissä aineissa, kuten piirustuksessa, kielissä y. m. Sitä paitse pidetään kirjapainotaitoa yleensä ja sen historiaa valaisevia esitelmiä. Oppilaille annetaan vielä tilaisuutta työpaikoissaan piirustuksien y. m. mukaan harjotella aksidenssejä sekä muita vaikeimpia töitä, kuten nuotti- ja matemaatiikkalatomista j. m. s. Nämä harjotustyöt sitte tietysti koulussa tarkastetaan. Enempää ei juuri enää voi oppiajalta vaatiakaan.

Oppilaitten lukumäärä on rajoitettu, jotta liika suurta tulvaa ammatissamme ei tarvitse siellä pelätä. Oppilaillakin on eri tariffinsa, jonka mukaan he ensi oppivuotenaan saavat 3 guldenia viikossa, joka sitte vähitellen kohoaa, niin että se viimeisenä oppivuotena tekee 10 g. viikossa. Ensi vuonna ulosoppineena ollessa maksetaan 12 g. sekä sitte 13 tahi enemmänkin, aina taidon mukaan.

Opinnoista puhuessa ansaitsee vielä mainitsemista yhdistyksen kannattamat n. s. jatkokurssit, joiden hyväksi vuosittain suuria summia uhrataan. Näissä kurseissa annetaan haluaville opetusta pikakirjotuksessa, kielissä y. m. aineissa.

Niin suuressa ja vanhassa sivistyskaupungissa kuin Wien on, löytyy tietysti paljo näkemistä ansaitsevaa. Ensi sijan näitten joukossa ottaa kuitenkin *Taidehistoriallinen Museo*, jossa n. 60:een saliin on koottu jos jotakin sekä vanhaa että uutta. Siellä on muumioita hieroglyfeillä peitettyine kirstuineen, hienon hienoja aseita, mitaleja, sinettejä, kelloja, jotka näyttävät auringon, kuun ja tähtien kulut y. m. sekä tuhansiin nouseva lukumäärä kuvanveistoksia ja kuuluisien mestarien tauluja. Saadakseen tästä kaikesta jotakin käsitystä, täytyy siellä käydä useampia kertoja.

Meidänkin ammattimme on siellä edustettuna. Eräaseen saliin on näet järjestetty suurenmoinen kokoelma vanhoja käsikirjotettuja sekä ammatimme alkuajoilla painettuja kirja- ja kuvateoksia. Nämä vanhat, runsaasti kullalla ja moninaisilla hienoilla maalauksilla ja alkukirjaimilla varustetut „vulgetat“, joissa on paljo niin nykyaikaista kuin suinkin, ovat, todella näkemistä ansaitsevat. Ih-

metellä täytyy sitä taiteellisuutta, mitä niissä on, sekä etenkin sitä kärsivällisyyttä, mitä ne ovat tekijöiltään vaatineet. Eräassakin suuressa kirjassa ovat kaikki kirjaimet lehtien läpi leikatut, jotta lukiessa täytyy pitää alla jotainerinäistä paperia. Muutamat taas ovat puoleksi kirjotetut, puoleksi painetut. Teksti nim. on painettu, vaan alkukirjaimet ja kuvat maalatut. Eräassakin musiikki-teoksessa on musteella painettujen neliskulmaisten nuottimerkkien ja tekstin alla pohjustaan maalattu moninaisia koraalin sisältöön sopivia allegronsia kuvia. Eipä ihme, jos keskiajalla tuommoisista kirjoista maksettiinkin kokonaisia omaisuuksia! — Kuvista ansaitsee myös mainitsemista vanhat erittäin hienot kupari- ja teräspiirroksia, joita löytyy hyvin paljo, ikänsä mukaan pitkin seinä järjestettyinä. Oppilaille ovat nämä kokoeimat tietysti suuresta merkityksestä, sillä paljo on siellä opittavaa.

Ehkä jo liiaksikin olemme tässä kohdassa viipyneet, vaan vieläkin tahdomme mainita Wienin kaupungin museosta hiukan. Sinne on koottu kaikki, mitä tämän pari tuhatta vuotta vanhan kaupungin historiaa koskee, m. m. suuri joukko sekä yksi- että monivärisiä kuvia ja karttoja. Kuvat, jotka ovat kirja- tahi kivipainosta, ovat kuitenkin enimmäkseen rumia ja töhryisiä, vaan löytyy joku hieno teräspiirroskin joukon jatkona. Hauskaa on nähdä kuvia, joihin sensuuri on tehty merkkejiään. Missä vaan on joku hiukan paljas rinta, käsivarsi tahi säari. siihen on vedetty musta risti. Samaten on pilakuvissa juopuneita j. m. s. pois pyhitty ja muistutettu että „ei passaa“.

Jo viime kirjeessämme mainittiin siitä *kireästä välisestä*, joka nykyään isäntien ja työmiesten välillä vallitsee ja siitä erittäin ankarasta työjärjestyksestä, jota painoissa seurataan. Nyt ovat kuitenkin isännät laatineet uuden työjärjestyksen, jonka mukaan sakkoja laskettaisiin kaikista „rikkoksista“. Siinä on m. m. määrätty, että minuutinkin myöhästymisestä on sakkoa ensi kerralla 50 kreuts., sitte 1 guldeni ja kolmannella kerralla armoton „potku“. Joka pienen leipäpalasenkin syö painossa työajalla, on saman rangaistuksen alainen. Ylityöhön täytyy jäädä koska vaan määrätään, eikä saisi edes ensin mennä syömäänkään tahi painoon ostaa ruokaa j. m. s. erityistä ystävällisyyttä osoittavia määräyksiä.

Työmiehet eivät kuitenkaan, ihme kyllä, olleet tähän tyytyväisiä! Yhdistys pani toimeen suuren kokouksen sunnuntaina 23 p:nä helmik. Kokouksessa, joka pidettiin Wienin suurimmassa huvialissa, Colosseumissa, oli läsnä n. 2,000 henkilöä ja se kestitkin klo 9:stä aamulla klo 5:teen illalla. Isäntiä edustamassa oli kirjapainon omistajain yhdistyksen puheenjohtaja, hra Jasper, jota työmiehet kiittävät Wienin parhaimmaksi ja ystävällisimmäksi isännäksi. Muuten omistaa hän Wienin paraimman aksidenssipainon. Puhujia ei esiintynyt kovin monta, vaan ne, jotka käyttivät sanavaltaa, puhuivat sitä enemmän. Hra Jasper selitti, että työmiesten vaatimuksien johdosta ovat isännätkin täytyneet alkaa puoltaanpitämään ja tuumasi, että tätä järjestystä kyllä on helppo seurata, kun vaan tahtoo. Tähän vastasi kirjap. yhdistyksen puheenjohtaja hra Höger, joka n. tunnin kestävässä puheessaan kumosi kaiken oikeuden isäntien vaatimuksissa sekä muuten aika tavalla kuritti heitä. Kokouksen ajasta käyttikin hra Höger vähintään puolet. Ei siinä juuri kohteliaisuuksia lausuttu kummallakaan puolella, vaan yleensä valittivat kokouksessa läsnäolijat, että hra H. kuitenkin puhui liikaa laimeasti ja varovasti, eikä kuten tavallista, vaan olihan hänellä syytäkin, kun juuri äsken pääsi vankeudesta, jossa oli kolme kuukautta istunut erään isännille viskatun vähemmän punnitun sanansa johdosta. (Muuten olkoon tässä mainittu, että Itävalta-Unkarissa saa kyllä puhua ja kirjottaa mitä tahtoo, vaan äkkiäpä siitä pääsee „istumaan“, ja harvassa on työmiestyhdistyksen

johtajia, jotka eivät jotakin aikaa ole sanojensa tähden saaneet viettää vankilan muurien sisäpuolella.)

Kuten siis voi arvatakin, lausui kokous yksimielisen jyrkän vautalauseen uutta työjärjestystä vastaan ja päätti sitä vastustaa voimaan astumasta. Miten asiat käyvät, on vaikea sanoa, vaan luultavaa on kuitenkin, että isäntien on pakko vaatimuksiaan vähentää, jos eivät tahdo saada aikaan kaikkein pahinta.

Kaksi eskimolaista.

Notiser. — Uutisia.

— *Rahankeräys* kaupungissa olevien työ lakon tehneitten ulkotyöläisten ja maalarien hyväksi on parhaillaan käynnissä kirjapainajain keskuudessa. Keräys on saavuttanut koko ammattikunnan suosion, niin että rahaa on jo kerätynyt noin 5–600 markkaa. Keräystä yhä jatkuu. Kehoitamme jokaista ojentamaan avuliaan kätensä kansalaisveljilleen, jotta he voisivat saada luonnolliset ja kaikkiin kohtuulliset vaatimuksensa tyydytetyiksi. Pienikin lisä on tarpeen.

Mitä lakkoihin muuten tulee, niin on ne tähän asti johdetut mallikelpoisesti ja yhä näkyy vaan yksimielisyys karkeimmassakin työmiehessä kasvavan. Pysykää mielipiteissänne. Peräytymisenne olisi raukkamaisuutta!

Tämän päiväisessä Aftonpostenissa on „ripi-tys“ kirjapainajain yhditykselle, kun se on ryhtynyt lakkolaisia auttamaan ja sanoo turhaksi, että kirjapainat pienistä palkoistaan uhraavat lakkolaisille. Mitähän Atp:lla on tekemistä tämän asian kanssa? Kyllä kirjapainajilla on varaa auttaa kansaveljiään näin tärkeässä asiassa, vaikei Atp:in toimittajilla näytä sitä olevan.

— *Arbetare och arbetsgivare*. Till rådstuffurättens i Vasa sammanträde i onsdags hade inhysestrun från Alajärvi Anna Joensuu, i egenskap af målsman för sin 18-årige son, sättares eleven David Joensuu, instämt tidningsutgivaren O. Ansas, yrkande dennes förpliktande att entlediga David från hans tjänst hos hr A., utfärda afskedsbetyg och godtgöra rättegångskostnaderna. På grund af den omilda behandling, som kommit hennes son till del, hade Anna Joensuu nödgats uppsäga denne från tjänsten, anhållande om hans entledigande efter fjorton dagar, men hade hr A., då David efter det uppsägningstiden den 17 mars tilländalupit, gått sin väg, genom tvänne polis-konstaplar återinställt honom i tjänsten och följande dag hållit honom instängd i enrum till sena kvällen, då han af någon, hr A. ovetande, blifvit befriad ur fångenskapen.

Hr Ansas inlämnade ett långt skriftligt svaromål, hvori han sökte ådagalägga att han hållit ynglingen Joensuu som sin fostererson och endast lätit honom undergå vanlig husaga.

Härå skreds till vittnesförhör. Vittnena intygade att de ofta sett hr A. örfila David samt att denne särskilda gånger tvungits till arbete på sön- och haldagar. Dagarna före Pohjalainens utgiftning hade ynglingen stätt i arbete till kl. 11, 12 och 1 på nätterna, men det oaktadt nödgats uppstiga kl. 7 på morgnarne.

För inkallande af ytterligare vittnen uppsköt målet till den 6 maj. — Vbl.

— *Arpajaiset kirjapainajain apurahaston hyväksi*. Hrat R. Ahlstedt, A. Finnander ja E. Nordling ovat pyytäneet lupaa allegriarpaisten toimeenpanemiseen Suomen kirjapainajain apurahaston hyväksi helmikuussa v. 1897.

— *En majutfärd* till Grejus hemman i Helsinges socken kommer föreningen att företaga söndagen den 3 maj. Programmet å stället kommer att upptaga tal, sång och dans m. m.

— *Opista on päästetty* Simeliuksen perillisten kirjapainossa latojaoppilas *Johan Emil Virtanen* ja painajaoppilaat *Emil Heikkilä* ja *Maria Sofia Törnqvist* sekä Nya Pressenin painossa painajaoppilas *Villehad Lindroos*.

Neiti Törnqvist lienee ensimmäinen nainen Suomessa, joka on julistettu taituriksi kirjapainossa painajaosastolla. Latojaitureja on jo useampia naisia Helsingin painoissa, vaan painajina ei naisia tähän asti ole ollut.

— *Till underfaktor* å Centraltryckeri härstädes har antagits herr *J. A. Kosk* från Senatens tryckeri.

— *Vakenhet*. Björneborgs typografförening har gjort förfrågan huruvida förbundets stadgar erhållits från högsta ort. Björneborgs typ. fören. säger sig med otålighet vänta på förbundets organisation. Det är verkligen glädjande att höra det landsortens typografer visa så stort intresse för det gemensamma arbetet.

— *Ett arbetarebostadsbolag* ha tio typografer beslutit bilda. Förberedelserna för företags realisering pågår.

— *Typografernes förenings festbestyrelse* hade andra dag påsk arrangerat en treftlig familjemaskerad. Till programmet hörde cortège, hornmusik, komisk entré och dans. I ett enskildt rum, kalladt 35:an, förevisades Röntgens x-strålar. Under aftonen uppträdde vidare en spåkvinna med att förutsäga kommande öden åt dem som det önskade. Festbestyrelsen har all heder af arrangemangen. Maskeraden var talrikt besökt.

— *Illä bränd* blef torsdagen den 2 dennes på morgonen litografeleven *Ingrid Kvarnström*, anställd hos firman *F. Tilgmann*. Hon stod under frukostrasten kl. 9-tiden och värmd sig med ryggen vänd mot kakelugnen, hvari elden flammade. Härunder fattade emellertid kläderna eld, och K., som endast är 15 år gammal, rusade uppskrämd ut på gården, där hon sprang omkring, omhvärfd af lågor. Med vatten lyckades tillskyndande personer omsider släcka elden, hvarpå den illa brända flickan fördes till kirurgiska sjukhuset, där hon fick nödig läkarhjälp. Hon vårdas i sitt hem, där hon fortfarande ligger svårt insjuknad.

— *Till utlandet* har hr *V. Grah* afrest. Hr G:s närmaste mål var Stockholm där han lyckats erhålla kondition å *K. L. Bäckmans* officin.

— *Föreningens handarbetsafdelning* anställer aftonsamkväm jämte godtköpslotteri å föreningslokalen söndagen den 19 april kl. 1/2 8 e. m.

— *Yhdistyksen käsityöosasto* toimeenpäänee klubi-iltaman sunnuntaina 19 p. huhtik. klo puoli 8 i. p. yhd huoneistossa.

— *Tämän vuotisia tilaajia* muistutamme vieläkin ensimmäisen neljänneksen maksuista. Ainoastaan pieni osa on tähän asti saapunut. Toivotettavaa olisi, että ne suoritettaisiin ajallaan, jottemme tarvitseisi joka numeron ensimmäistä sivua kaunistaa tällä muistutuksella.

Samoin muistutetaan niitä 1894--95 vuosien tilaajia, jotka eivät vielä ole suorittaneet maksuja tilauksistaan, tekemään sen heti, muussa tapauksessa tulevat siihen pakotetuiksi. Kyllä kai jokainen ymmärtäne maksaa tällaiset maksut rauhallisesti, jottei yhdistyksen tarvitseisi ryhtyä muihin keinoihin asian suhteen.

— *Om tarifförelsen bland typograferna i Göteborg* meddelar *G. H. T.*, att gå allmänt möte följande resolution nyligen antagits:

Göteborgs typografer, samlade med anledning af tilltänkt genomdrifvande af tariffen å de många tryckerier i Göteborg, där densamma ännu icke tillämpas, vilja, som svar å från Svenska Typografförbundets styrelse inkommen skrifvelse, framhålla, att nämnda styrelse måste anses äga tillräcklig kännedom om typografiska förhållanden i Göteborg, särskildt hvad tariffens tillämpande

och efterlefnad angår. Mötet hemställer likväl till härvarande afdelningsstyrelse att tillhandaga förbundsstyrelsen med äskade uppgifter och förklaringar; och mötet vill för sin del framhålla, att utsiktarna för tariffens fullständiga genomförande i Göteborg äro enahanda med dem, lika små eller stora, som finnas och funnits å andra platser under jämförliga förhållanden.

Mötet anser, att Göteborgsafdelningen bör äga rätt påfordra det kraftigaste bistånd från typografförbundet vid en här iscensatt lönerörelse, icke minst af hänsyn till de principaler, som ingått på tariffen och densamma tillämpa under tryck af en mähända i sitt slag enastående konkurrens. Under uttalande af sitt förtroende till förbundsstyrelsen hoppas mötet, att, hvad denna styrelse vidkommer, energiska åtgärder skynsamast vidtagas.

— *Elektriciteten i boktryckerierna*. Nya Kristinehamnsposten tidningspress drivnes sedan någon tid medelst elektricitet! Den elektriska motorn upptager liten plats och sprider ingen lukt, såsom andra motorer göra, säger ofvannämnda tidning.

Muistakaa Satunnaisten menojen rahastoa!

Föreningssträfvandena. — Yhdistysrienoista.

— *Helsingin kirjanpainajain yhdistyksen kuukauskokouksessa* t. k. 12 p:nä ilmoitettiin yhdistyksen jäseniksi liittyneen 7 henkilöä.

Ravintolakysymys, joka sitten seurasi, päättyi vilkkaan keskustelun perästä äänestyksellä siten, että suuri enemmistö päätti väkijoumat ravintolasta poistaa kokonaan.

Huoneisto päätettiin vuokrata Ison Roopertinkadun varrelta n:o 44, johon kuuluu 4 huonetta ja keittiö.

Esitys, että yhdistys ottaisi edustajan kautta osaa Suomen työväen valtuuskuntaan, pantiin pöydälle.

Ammatthydistysten keskuskomiteaan jäseniksi valittiin hrat *G. H. Cajander* ja *V. Malenius*.

Vakinäiseen sovintolautakuntaan täksi vuodeksi valittiin työmiesten edustajiksi hrat *J. Jakobsson* ja *A. A. Söderlund*.

„Gutenbergin“ kannattavuudesta keskusteltaessa päätettiin yhtyä siihen esitykseen, että käännettäisiin maaseutulaisten puoleen pyynnöllä saada joko enempi tilaajia tahi rahallista apua. Jos maaseudulta ei enempää kannatusta tulisi, kuin mitä tähän asti on ollut, niin on lehti kesäkuussa lakkautettava, koska ei katsottu yhdistyksen varojen riittävän sitä kannattaa sen nykyisellä tilaajamäärällä.

Asianomaisen luvan hankkiminen yhdistyksen lipun käytämiseen annettiin johtokunnan huoleksi.

Keskusteltiin lopuksi nykyään uhkaavien työlakkojen johdosta ja päätettiin yksimielisesti julklausua se toivomus, että jos työlakollaiset apua tarvitsevat, niin yhdistyksen jäsenet puolestaan lakkolaisille ojentavat avuliaan kätensä.

— *Typografernes förening i Viborg* sammanträdde till möte söndagen den 29 mars. Föreningen valde till ledamöter i bestyrelsen hrr *K. O. Sederholm* till ordf., *K. Ståhl* och *A. Kovanin*.

Medlemmar i festbestyrelsen valdes hrr *K. Ståhl*, *E. Juvonen*, *E. B. Reinikainen*, *V. Timperi* och *K. F. Vidgren*.

Till revisorer utsågos hrr *V. Hägglund* och *A. V. Tallberg*.

— *Till extra möte* sammankallas föreningen söndagen den 19 april kl. 6 e. m. för afgörande om deltagande i arbetaremajfesten.

— *Ylimääräiseen kokoukseen* kokoontuu Helsingin kirjanp. yhdistys ensi sunnuntaina klo 6 i. p. päättämään osanotosta yleiseen työväen kävelyretkeen Vapunpäivänä.

Matkakirje Norjasta.

Kristiaania maalisk. 1896.

Läksin Tukholmasta helmik. 17 p. ja 1 1/2 vuorokauden rautatiematkan perästä saavuini Kristiaan. Saatuaani asunnon Kristiaanin vierasvieraissa ylioppilaskodissa, rupesin heti paikkaa hankkimaan. Kävin ainakin viidessätoissa kirjapainossa, mutta huonolla menestyksellä. Päätin jo matkustaa Kööpenhaminaan seuraavana päivänä, mutta poikkesin kumminkin ensin kirjanpainajain yhdistykseen. Siellä oli muutamia Norjan kirjanpainajainliiton johtavia miehiä, jotka mitä sydämmellisimmin tervehtivät minua ja varoittivat niin pian lähtemästä. Puheenjohtaja liittohallituksessa hra *G. Samuelson* vakuutti muutaman päivän sisällä voivansa hankkia paikan. Seuraavana päivänä lähti hän hyväntahtoisesti minulle näytteleen kaupunkia ja samalla kuulusteleen paikkaa. Eikä siinä monta tuntia viivyttyä kuin työtä oli tiedossa.

Heti ilmoitin itseni jäseneksi liittoon. Kun ennestään kuulun Ruotsin kirjanpainajainliittoon, joka kumminkaan ei ole yhteydessä Norjan liiton kanssa, vapautettiin viiden kruunun sisäänkirjoitusmaksusta. Yhdistysmaksu Norjassa on 1 kruunu viikolta, sairaskassan maksu siihen luettuna. Jokaisen yhdistyksen jäsenen täytyy välttämättömästi kuulua myöskin sairaskassaan. Jäsenen terveydentila ei tule kysymykseen, kunhan ei ole aivan haudan partaalla jäseneksi pyrkiessä. Norjalaiset sanovat, että kun liitto kerran on jäsentensä kaikinpuoliseksi turvaamiseksi ja jokaisen kirjanpainajan velvollisuus on siihen kuulua, niin olkoon myöskin jokaisella samat oikeudet, niin sairailta kuin terveilläkin. Sairasapua maksetaan 13 kr. viikossa 13 viikolta vuodessa, matka-apua 1 kruunu päivässä ja samoin työttömyysapua. Matka-avun korottaminen on keskustelun alaisena. Liitolla on haaraosastoja 18 kaupungissa ja on se täydellisessä yhteydessä Tanskan liiton kanssa, niin että jäsen, joka matkustaa Tanskaan, nauttii siellä aivan samoja etuja kuin tanskalainenkin, kunhan vaan työtä saatuaan jatkaa maksujensa suorittamista Tanskassa. Norjan liiton matka-apurahasto on yhteydessä koko Saksan kanssa. Siellä matkustava norjalainen saa 1 kruunua vastaavan määrän päivässä Saksan rahassa ja päin vastoin. Liitossa on likemmä tuhannen jäsentä. Ruotsin kanssa on ollut matka-apurahastoyhteys olemassa, mutta se on erinäisistä syistä irti sanottu. Halukkaita tuntuvat olevan saada matkarakastonsa yhteyteen Suomen kanssa ja kehoittivat minua asiasta kirjottamaan, että Suomessa ottaisivat harkinnan alaiseksi, miten ja millä ehdoilla he voisivat tulla yhteyteen Norjan kanssa. Norjan puolelta tietysti vaadittaisiin, että Suomessa matkustavalle norjalaiselle maksettaisiin yhtä suuri päivärahana kuin minkä hekin maksaisivat Norjassa matkustavalle suomalaiselle j. n. e.

Mitä suurinta säästäväisyyttä näytään käytävän yhdistyksessä ylipäänsä. Asia on otettu aivan vakavalta kannalta, varat käytetään aivan tositarpeisiin, eikä mihinkään muuhun. Kristiaanin paikallisyhdistys esim. pitää kokouksensa jossain kahvilassa tahi työväenyhdistyksessä, sillä kalliden huoneistojen vuokraa ei kannata maksaa. Kaksi pientä huonetta täyttää yhdistyksen vaatimukset. Toiseen on sijoitettu yhdistyksen kirjasto ja lukusali, johon tulee, paitsi usean kielisiä ammattilehtiä, 42 sanomalehteä eri seuduilta Norjassa. Kaikki nämä kuulutaan saavan osittain ilmaiseksi, osittain vaihtamalla „Typografiske Meddelelserin“ (liiton äänenkannattajan) kanssa. Toisessa huoneessa on liiton ja paikallisyhdistyksen arkistot. Tämä on sama paikallisyhdistyksen hoitajan virkane, jossa hän kantaa jäsenmaksuja, maksaa

matka-, työttömyys- ja sairaspua y. m. Täällä suoritetaan kaikki kirjanpito. Virkaa hoitaa nykyään hra N. Jul-Larsen, latoja Dagbladetin painosta. Yhdistys on avoinna ainoastaan klo 7—9 illalla. Kristiaanin paikallisyhdistyksen puheenjohtaja on hra C. M. Hagberg, joka on samalla kirjastonhoitaja, „Typ. Meddelserin“ jakaja y. m. Laulu- eikä soitto-kuntaa ei ole ja sanovat niiden kanssa olevan semmoista tuhrinaista ja tulevat maksamaan ylen paljo.

Suomalaisia kirjanpainajia ei täällä nykyään kuulu olevan muita kuin minä. Ruotsalaisia ja tanskalaisia olen tavannut täällä useita. Norjan kirjakieli poikkeaa ruotsista joltisestikin ja saadessa huonoa käsikirjotusta ei siitä tahdo niinkään helposti suoriutua. Tähän vaikuttaa vielä se, että on kaksi eri kirjoitustapaa, vanha ja uusi norja. Ruotsinkielestä maksetaan 10 %.

Kirjapainojen luku kaupungissa nousee 40:een. Näistä kumminkin on usea n. s. „räppiöpainoja“. Kunnollisten kirjapainojen luku tuskin on 25:ttä suurempi. Huomattava seikka on se, että Kristiaaniassa on hyvin usea ammattimies kirjapainon omistajana. — Se käsitys, minkä tällä lyhyellä ajalla olen ehtinyt norjalaisista saada, on, että he ovat ystävällistä ja avosydämmistä kansaa, työtoverit siistiä ja aikaansa seuraavia miehiä, valmiit neuvoilla auttamaan muukalaista, joka ei ole tapoihin tottunut. Julkisiin kokouksiin ja poliitikkaankin ottavat kirjanpainajat työvään eturivissä osaa ja todisteena siitä on sekin, että stortingissä (valtiopäivillä) istuu Kristiaanin edustajana kirjanpainaja Andresen, joka on tunnettu taitavaksi puhujaksi.

Toverillisella tervehdyksellä

Antti H- la.

Münchaus-bref.

Har ni hört om Davids ansningshistoria, den är då altför treflig. Personerna ifråga skola vi kalla till A, principal, och D, elev. D. hade redan tidigt erhållit plats hos A, och de kommo riktigt bra öfverens. Ja, han avancerade i en hast från „snabbare“ till elev och elev-faktor. Han behandlades väl, ja, precis som en „fosterson“. Men så vändes bladet om, ty A. fann att „storhetsmanin“ började gå åt hufvudet på pojken.

Hans stora lugg måste ansas!

Denna ansning bekom D. icke det minsta, utan „manin“ började gå till „vansinne“ ty han tog sig före att vara „maffen“ på platsen och detta tyckte A. naturligtvis icke om, utan vidtog ännu strängare åtgärder. D. straffades rätt hederligt och därefter marsch i arresten. — Alldeles som man straffar sitt eget barn?

Men D. hade vänner i viken. En matros, från „det illa kända gardes-amiralskeppet Gustaf“, hade gjort en tur dit upp och hörde huru illa det gått med D. Han måste ut. Och ut slapp han. Ty matrosen var barmhärtig nog och befriade honom från tängelset. Följande dag anhöll D. om papren, men detta kunde naturligtvis icke göras. Ty när har man utfärdat betyg åt sin son! Stackars, stackars „foster“-son!

Jag var på en fin-fin funktionärssexa. Sexan afäts med strykande aptit, hvarefter bälgen framfars och talens rad öppnades af ordföranden, som i varma, högstämde ord tackade funktionärerna för sitt visade intresse, höjande sin skäl för fortsatt „vakenhet“ inom sällskapet. En medlem adresserade sin skäl till ordf., hvarefter ett niofaldigt lefve höjdes dagen till ära. En annan medlem höll ett entusiastiskt tal för sällskapets bestyrelse, framhållande det dryga arbete kontrollanten för restaurationen haft samt den visa ekonomi han infört, sällskapet till godo. Sedan ordet förklarats fritt aflöste det ena talet det andra. Supén slutades först fram emot morgonen.

På ett tryckeri i centrum af staden — där gården är så godt som kringbyggd, med undantag af en knut, där ett kort plank finnes — skedde nyligen en liten „luftsprångsevolution“.

Historien i sin helhet är följande:

Fickorna voro toma och en liten „hapsis eskariadis“ skulle icke ha gjort illa, men hvarifrån taga bröd i öknen? Vigga! Ja det gjorde man, och penningar erhöles i långa banor.

Likviddagen kom och skulden skulle betalas, men „kreti och pleti“ slog icke in.

Timmen för likvidens erhållande väntades med otålighet och ja längre det led på tiden desto oroligare blef man.

Se så, nu syntes „björnen“ i porten!

Huru kunde man slippa att „schappa“ undan för honom?

Kallsvetten rann från pannan och arbetet ville på inga villkor smaka.

Bara nu den här dagen ginge undan!

Ett luftsprång! Ja det skulle man försöka göra, men huru slippa öfver planket?

Ah! en ljus idé! Taga en god fart öfver gården och så vips öfver planket! Ja så gjorde man.

Men „Nalle“ var icke sen i vändningen, utan tog vår „akrobat“ fast från benet med stadig „ram“ sägande:

„Jag tror herrn tagit miste? Är det här paradvägen?“

Mannen stack handen i fickan och gjorde en liten afbetalning för sin „gymnastikkurs“.

Alla sätt äro bra utom de tråkiga.

Paulus.

Sport. — Urheilua.

— *Ändteligen!* Ritningarna till Sportklubbens Maltagig har sent om sider, efter 1 års väntan, kommit styrelsen tillhanda. Dess dimensioner äro: längd öfver stäf 28 fot 10 1/2 tum, bredd 3 fot 4 3/4 tum och största djup 1 fot 4 tum. Åbo båtvarf har åtagit sig att leverera båten för 625 mk, medan Blekholmens varfs pris är 700 mk. Beställningen har ännu ej gjorts.

Gutenbergin Toimitukselle.

Eilen ilmestyneessä numerossa olevassa vastauksessanne kirjoitukseeni olette minusta käyttäneet sanoja, jotka oikeuttavat vaatimaan joko peruutusta tahi selvin sanoin lausuttua syytöstä. Teidän minun tointoni arvostelusta en rahtuakaan välittäisi, vielä vähemmän sukkeluksistanne. Mutta kirjoituksenne loppupuolella piilee solvaavia viitauksia, joista asioita lähemmin tuntematon lukija voipi tulla siihen käsitykseen, että olen epärehellisesti menetellyt minulle uskottuissa luottamustoimissa. Koska en tahdo että sellaista minusta ajatellaan, vaadin selitystä siitä, mitä tarkoittatte sanoilla:

1) „Teidän selkänne taakse, sillä se näytti viime vuonna yhdistyksen luottamustoimissa ollessanne hyvin heikolta ja läpikuultavalta“, ja

2) „kävisi meille pian yhtä hullusti kuin Teillekin“.

Huhtik. 2 p. 1896.

J. A. Snell.

Selitys. Olemme koettaneet puhua Teille niin selvää kieltä kuin mahdollista, mutta sittekkään ette näy meitä muka ymmärtävän. Näyttää siltä kuin ette enää muistaisi, mitä on tapahtunut. Tahdomme kohteliaisuuden vuoksi vielä kysymyksiinne vastata muutamin sanoin.

1) Onhan selkänne silloin heikko ja läpikuultava — ja niin muodoin huono lymypaikka meille — kun suurin osa ammattilaisista on moittinut

toimianne sekä toimittajana että puheenjohtajana. Mistä nämä moitteet ovat tulleet, on asia, jota emme nyt tahdo ottaa puheeksi, mutta tietänette ne itse kai parhaiten. Olemmehan siis lausuneet kuvaannollisesti Teistä oikein.

2) Jos onnistumme työssämme yhtä huonosti kuin Tekin viime vuonna, jota jo kovasti ennustatte, ja tulisimme siinä tapauksessa lymypaikkaa etsiessämme kyyristymään Teidän toimianne — oma käyttämäne sana *selkä* tulkoon tässä selvyden vuoksi toiseen muotoon — taakse, niin tulisi lukijat meistä lausumaan sitä samaa kuin ovat lausuneet Teistä. Eikö meille silloin kävisi yhtä ohrasesti kuin Teillekin?

Toivomme että Te jo nyt meitä ymmärrätte, sillä emme tahdo lukijaimme takia enään ensi numerossa jaarituksillanne palstojamme täyttää. Meillä on kyllä muutakin lehteen painatettavaa.

Svibel. — Sekalia.

Taitava stereotyppeeraaja ja hänen peukalonsa.

Eräaseen maaseutukirjapainoon saapui noin pari vuotta takaperin stereotyppikone. Faktori, — joka itse mielestään peukalonsa kera oli kaikkeen pystyvä — laati koneen kuntoon ja rupesi valamaan. Mutta — ihme ja kumma tulevat vastakkain — kun faktorin peukalo ei nyt tällä erää otakaan selvää asiasta, vaikka kuinka pyörittäisi tätä käytännöllistä peukaloa ja sanoisi: „kyllä tästä hyvä tulee, koska peukalo liikkuu“, mutta tuli kun tulikin susi. Hän koetti uudestaan ja uudestaan, mutta ei sittekään.

Tässä oli jo kylliksi, sillä faktori itse oli kiukkunen ja pahasisuinen kuin nahkurin koira, mutta peukalo on lakea ja taipuvainen kuin lampaan sorkka. Hän kiukustui niin tavattomasti suden tekon, ettei huomannut lainkaan varoa käytännöllisen ja taipuvaisen peukalonsa uudistusyrityksiä valamiseen, vaan antoi sen töykätä kuumaan valukauhaan — ja arvaahan sen, mikä siitä tuli.

Nyt valaminen taukosi — peukalo kun pantiin vetolaasterin sisään, niin eihän silloin mitään koikeita voinut tulla kysymyksenäkään. Latojista tämä oli hyvä asia — he kun olivat samassa huoneessa, jossa faktori ja hänen peukalonsa valoi susia — ja toivoivat, että faktorin peukalo tulisi olemaan kauan aikaa kapalossa, jotta vähäksi aikaa pääsisivät tuosta stereotyppikoneen saattamasta savusta ja pahasta hajusta.

Muutamien päivien kuluttua faktorin peukalo pääsi pois laastarin sisästä, mutta sen sijaan „susikone“ pääsi romulaattikkoon, joka vietiin varastohuoneeseen, ettei enään koskaan saisi polttaa faktorin käytännöllistä peukaloa eikä latojille tuottaa epäterveellistä ilmaa. Ja siellä se on vielä tänäkin päivänä.

Waraan Kalle.

Suomen kirjaltajain Matka-apurahaston tilit jälkimmäiseltä vuosipuoliskolta.

Finska Typografernes Reshjälpskassas redovisning för senaste halfår.

Vaasan haaraosasto

Tuloja (siihen luettuna siirto 31: 25 edell. vuosipuol.)	51: 45
Menoja	—: 55
Jäännös Smk	50: 90

Hangö filial.

Inkomster (inber, behållning 17: 75 fr. förra halfåret)	5: —
Utgifter	—: 20
Saldo Fmk	4: 80

Turun haaraosasto.

Tuloja (siihen luettuna siirto 7: 10 edell. vuosipuol.)	160: 50
Menoja	56: 50
Jäännös Smk	103: 95

Vanhusrahastoon

on 9 taiturilta Päivälehdessä kirjapainossa, jotka ovat suostuneet luovuttamaan puoli pros. palkastaan rahastoon, maaliskuun ajalla kerääntynyt Smk 10: 15 ja on rahat tänään jätetty allekirjoittaneelle. Helsinki 14/4 96.

G. Ehnberg.